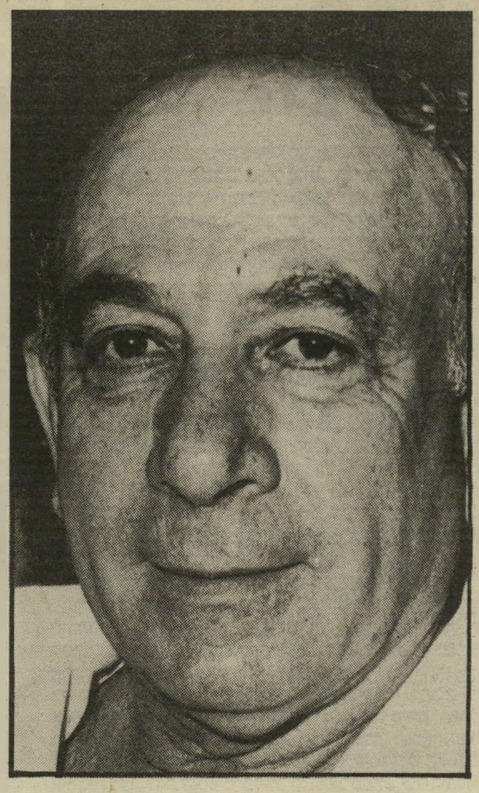

ייגאל הורביץ:

„ירדתי מהרעיונות בדבר פתיחת הכספות!"

מדי פעם, בפרט כשהמצב הכלכלי מידרדר לשפל, צצות ופורחות השמועות על פתיחת הכספות של האזרחים, שבהן – כך אומרות השמועות – טמון ההון השחור של המדינה. בתחילת השבוע התפרסמה גירסה מקורית למדי של השמועה המסורתית. מס־ההכנסה, כך פורסם, יעקוב אחר האזרחים הפוקדים את אוצרם הטמון בכספותיהם בבנק.

מעבר להיבט הבלשי, מתעוררת הדילמה – עד היכן מותר לפלוש לפרטיותו של האזרח, או לחליפין – האם רשאי אזרח להעלים רכוש תחת מסווה של רשות הפרט?

לאור ההיסטריה שעוררה הידיעה, פניתי לאחד משני התומכים היחידים בתולדות הכנסת בפתיחת הכספות – השר־בלי־תיק יגאל הורביץ (השני היה חבר־הכנסת ל־שעבר אורי אבנרי), ושאלתי לתגובתו על הידיעה ה־מרעישה.

● **ידוע לך אם יש אמת בחדשה המסעירה הזאת?**

לא נכון. זה נראה לי סתם קישקוש, ידיעה חסרת בסיס.

● **אתה יודע או שזאת רק הבעת דיעה?**

זה לא נכון. כשביל מה להוסיף על כך?

● **לאזרח, המכונה „קטן", חשוב לדעת.**

טוב, אז ידוע לי שאין זה נכון. נכון, יצחק מודעי טרם הכחיש זאת, אך אין זאת אומרת שיש אמת בידיעה.

● **אתה עדיין תומך בפתיחת הכספות, או באפשרות דומה?**

לא, ירדתי מזה: גם אז לא הייתי כל־כך בעד העיקרון, כמו בעד האפקט שזה ייצור. העליתי בזמנו את הרעיון, כאמצעי־לחץ, בפירוש כך — כדי ליצור לחץ לכיוון מסויים.

איני מעוניין לפרט בנושא ולהרחיבו. מה שחשוב הוא שאין אמת בידיעה ואיני תומך עוד בתוכנה. ירדתי מזה!

שושי קולאס:

„חוסר הוודאות סביב שנת־הלימודים מרגיזה!"

„החופש הגדול הסתיים, תודה לאל!" כך התבטאו הורים רבים ביום הראשון. אומנם על ריגשות ההקלה האלה ריחפה סכנת השבתת בתי־הספר והגנים, אולם גם סכנה זאת חלפה בינתיים. החופש הגדול מת – יחי החופש הגדול של ההורים!

שוחחתי על כך עם שושי קולס, אם צעירה למיכל בת ה־4 וחצי וטלי בת ה־8. שושי, רעייתו של אלי, יושב־ראש הוועדה לחוק־ומישפט בכנסת, נאלצה להתמודד עם החופש הארוך של ילדיה כמעט בגפה, עקב עיסוקיו של בעלה הפזורים בין תל־אביב לירושלים, הרחק מקריית־ביאליק, מקום מגוריו.

● **את מרגישה הקלה עם סיומו של החופש הגדול?**

האמת היא שהחופש־הגדול אינו אסון כה גדול, אם יודעים כיצד להתכונן אליו. איני שמחה במיוחד, מכיוון שהייתי מוכנה היטב לחודשיים האלה. בחודש הראשון ממש לא הרגשתי כיצד חולף הזמן. החודש השני היה קשה יותר, אולי קצת משעמם עבור הילדות. זה נגמר בדיוק מתי שהיה צריך להיגמר. זה כמו נסיעה לחו"ל — את נוסעת לכמה שבועות, ומשמתקרב הסוף, את מתגעגעת הביתה. את יודעת שכך צריך להיות לפי התיכנון, זה פשוט עניין של תיכנון.

● **כיצד תיכננת את החופשה עבור בנותיך?**

טיילנו הרבה עם הילדים, כשאלי שהה בבית. שהינו כל המישפחה, שבוע שלם יחדיו — וזה נדיר אצלנו. הייתי עם הבנות בירושלים. חלק אחר של החופש הן בילו בקייטנה. אני חושבת שהן נהנו. על אף הקשיים, גם אני לא סבלתי במיוחד.

● **את מדגישה את המושג: תיכנון. האם האיום בשביתה לא שיבש לך את התיכנון המדוקדק? לא היית מודאגת?**

בוודאי. זאת היתה הקלה עצומה עבורי, כשהסתבר שאין שביתה. חוסר־הוודאות הזה, שליווה אותי בסוף השבוע שעבר, הרגיז נורא, שיבש את כל תוכניותיי ואפשרויותיי להתארגן. בכל זאת, הייתי אופטימית, אם כי המיקרה שלי — אינו חמור כשל אמהות העובדות מחוץ לבית.

● **מה עכשיו? יחל החופש־הגדול שלך?**

איפה: ביומיים־שלושה הקרובים אהיה, בוודאי, צמודה למיכל, בימיה הראשונים בגן־החובה. אחר־כך, אם לא יפרצו שביתות והפתעות אחרות, נראה...

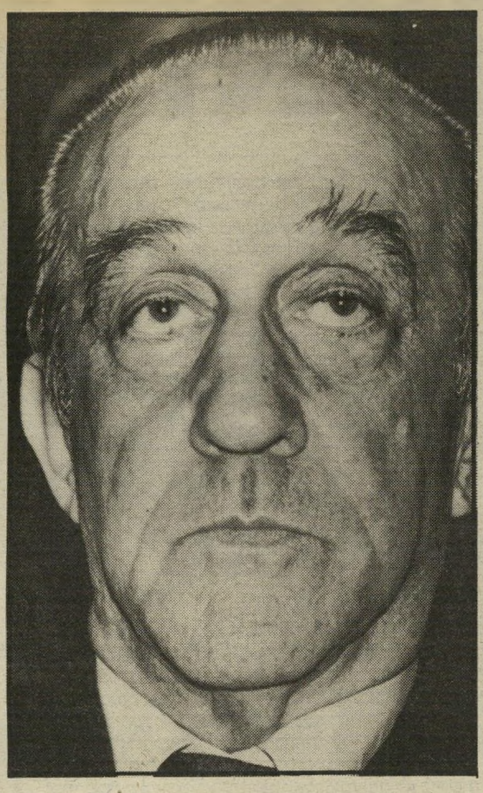

ישראל סחרוב:

„אין לי זכות להתערב בשיקולי הרמטכ"ל!"

קרן ליב"י חוגגת חמש שנים להיווסדה. לידתה, בעידן מנחם בגין כראש־ממשלה ורפאל איתן כרמטכ"ל, היתה שנויה במחלוקת. היו שחלקו על יכולתו של הצבא להתמודד עם נערים טעוני טיפוח והשכלה, שלמענם הוקמה הקרן. יותר מאוחר היו שתהו כיצד הפכה ליב"י מקרן חינוכית גרידא לקרן־התרמה למטרות צבאיות טהורות.

פניתי לישראל סחרוב, העומד בראש הוועד הציבורי של ליב"י, כדי לברר כמה תהיות לגבי הקרן ודרכי תיפקודה.

● **נתחיל מנתונים חיוביים: מנה, בבקשה, את הישגי הקרן במשך שנות קיומה.**

הקרן אספה יותר מ־50 אלף דולארים במשך חמש שנות קיומה. בממוצע עשרת אלפים דולר בשנה. המיספרים הם קבועים פחות או יותר. לאחרונה חלה עליה קלה. את התרומות הרימו — מאה אלף תורמים ישירים, מלבד ועדי־עובדים, המוני תורמים רבים נוספים.

פרט לכך, אנחנו מקבלים תרומות מחוץ־לארץ, ללא בקשתנו, פן נהווה תחרות למגבית היהודית. רק לאחרונה הופתענו לקבל שתי תרומות, כל אחת בסך 100 אלף דולר. אחת מהן ניתנה לנו בעילום־שם.

● **הביקורת העיקרית על דרך תיפקודה של הקרן היא שאין סירסומים על המטרות שלמענן נוצלו התרומות, ואין סיקור מספיק על התרומות. האם הביקורת הזאת מוצדקת?**

לגמרי לא, ויסורה בטעות. יש עלינו ביקורת של מבקר־המדינה וגם של מבקר מישרד־הביטחון. אנחנו לא מעבירים את הכסף ישירות למטרות הסופיות, אלא לבנק. משם פורה אותו הצבא.

● **כלומר: הסיקור הבלעדי על הכספים הוא בידי שילטונות הצבא?**

לא, חס־וחלילה! העמדנו להם תנאי, כי אנו קובעים את המטרות. הצבא קובע את האחוזים, לפיהם יתחלקו הכספים בין המטרות השונות: חינוך, אימונים, פיתוח אמצעי־לחימה, השלמת ציוד רפואי ועוד. בדרך־כלל, מוקדשים 65 אחוזים מהכספים למטרות חינוך.

● **ומה קורה אם חורג הצבא מהחלוקה המקובלת?**

אין לי זכות להתערב בכך. הרמטכ"ל יודע טוב יותר ממני את צורכי הצבא!

● **כלומר: אני יכולה לתרום כספים למטרות חינוך, ועלולה לגלות שכספי הלך לסיתוח אמצעי־לחימה?**

יכול להיות. אבל אם את מתעקשת, את יכולה להכתיב שתרומתך תינעד אך ורק למטרה פלונית, ולחייב על־ידי כך את שילטונות־הצבא. כן, כן, זה כבר בפיקוחי. התרומה מחו"ל, שעליה סיפרתי, היתה ספציפית, ואין מה לעשות — צריך לכבד את הוראת התורם.